

Sygn. akt I CNP 56/09

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Iwona Koper

w sprawie ze skargi E. Z. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w P.

z dnia 26 lutego 2009 r., sygn. akt IV Ca .../08, wydanego w sprawie ze skargi E. Z.

o uchylenie postanowienia niekończącego postępowanie w sprawie

sygn. akt IV Ca .../01,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 października 2009 r.,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 26 lutego 2009 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę E. Z. o uchylenie na podstawie art. 416¹ k.p.c. postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 14 listopada 2001 r. o wytknięciu w trybie art. 40 ustawy z dnia 21 lipca 1997 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm. - dalej u.s.p.) stwierdzonego uchybienia w sądzie Sądowi Rejonowemu w C., w osobie skarżącej.

W ocenie tego Sądu instytucja skargi o uchylenie postanowienia niekończącego postępowanie w sprawie, jeżeli wydane zostało na podstawie aktu normatywnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, do której stosuje się odpowiednio przepisy o wznowieniu postępowania, nie ma zastosowania do postanowień zawierających wytyk judykacyjny, ponieważ ustawa o ustroju sądów powszechnych nie odsyła do przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Zażalenie skarżącej E. Z. na to postanowienie odrzucone zostało przez Sąd Okręgowy, jako niedopuszczalne z mocy ustawy, postanowieniem z dnia 30 marca 2009 r., które skarżąca zaskarżyła zażaleniem, odrzuconym przez Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2009 r.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 26 lutego 2009 r. skarżąca zarzuciła jego niezgodność z art. 178 ust. 1, art. 190 ust. 4 i art. 193 Konstytucji, art. 40 u.s.p., art. 13 § 1, art. 416¹, art. 401¹ k.p.c. oraz art. 410 k.p.c. Wskazała, że orzeczenie to wyrządziło jej szkodę, ponieważ uniemożliwiło wznowienie postępowania wytykowego, a w konsekwencji zablokowało odzyskanie dobrej reputacji zawodowej, uniemożliwiając awans do sądu wyższej instancji i uzyskanie wyższego uposażenia. W uzasadnieniu podstaw skargi podnosiła, że wobec orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 15 stycznia 2009 r., K 45/07, iż art. 40 u.s.p. jest niezgodny z Konstytucją w zakresie, w jakim odmawia sędziemu sprawozdawcy prawa złożenia wyjaśnień do wytknięcia przez sąd odwoławczy uchybienia sądowi

pierwszej instancji, przysługuje jej prawo do wznowienia postępowania i przywrócenia stanu zgodnego z Konstytucją.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem przysługuje - przy spełnieniu dalszych przesłanek określonych w art. 424¹ § 1 i 2 k.p. c - stronie postępowania od orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, które narusza jej prawa, jeżeli prowadzi do powstania szkody. Pojęcie sprawy cywilnej jako przedmiotu postępowania cywilnego definiuje art. 1 k.p.c.

Istniejący od daty wprowadzenia art. 424¹ k.p.c. stan prawny nie uległ zmianie po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 kwietnia 2008 r., SK 77/06, zgodnie z którym przepis ten w jego § 1 i 2, w części obejmującej słowa "kończącego postępowanie w sprawie" jest niezgodny z art. 32 ust. 1 i art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji. Dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w odniesieniu do orzeczeń niekończących postępowania w sprawie nie można bowiem wywodzić - przy niezmienionym brzmieniu art. 424¹ k.p.c. - bezpośrednio z przepisów Konstytucji (post. SN z dnia 17 listopada 2008 r., I CO 23/08 i orzeczenia powołane w jego uzasadnieniu).

Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w powołanym wcześniej wyroku z dnia 15 stycznia 2009 r. dokonane na podstawie art. 40 u.s.p. wytknięcie uchybienia jest rozwiązaniem swoistym, które łączy cechy nadzoru judykacyjnego z nadzorem administracyjnym. Jest to instytucja o charakterze sądowym, gdyż następuje ono w toku instancji w związku z toczącym się postępowaniem, a organem właściwym jest sąd orzekający w drugiej instancji. Wytyk podejmowany jest w interesie strony postępowania, aby zapobiec obrazie przepisów w przyszłości. „Oczywista obraza przepisów” stanowiąca przesłankę udzielenia wytyku nie nawiązuje do regulacji procesowych i nie można jej utożsamiać z wynikiem tego postępowania. Stwierdzenie i wytknięcie uchybienia nie ma wpływu na rozpoznanie sprawy. Do udzielenia wytyku nie mają zastosowania przepisy rządzące postępowaniem w sprawie, w związku z którą doszło do wytknięcia, ponieważ kwestia ta nie należy do postępowania w sprawie.

Z tych względów postanowienie sądu odwoławczego o wytknięciu uchybienia w sądzie sądowni pierwszej instancji wydane na podstawie art. 40 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, która nie zawiera w tym zakresie odesłania do przepisów kodeksu postępowania cywilnego, nie podlega zaskarżeniu skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem. Wniesiona skarga podlegała więc odrzuceniu stosownie do art. 424⁸ § 1 k.p.c.